

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De quarto, quinto, & sexto decalogi Præcepto II.
De septimo decalogi Præcepto. III. De octavo decalogi Præcepto. IV. De
Ecclesiae Præceptis. V. De Sacramentis in genere & quibusdam in specie.
VI. De Pœnitentia. VII. De Matrimonio

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput I. Jejunii ecclesiastici origo, & laxæ de eo Casuistarum opiniones
referuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53587)

SECTIO II.

DE
JEJUNIO ECCLESIASTICO.

CAPUT I.

*Jejunii ecclesiastici origo, & laxæ de eo
Casuistarum opiniones referuntur.*

Jejunium, quod modo servatur, est veluti umbra quædam jejunii, quod prioribus sæculis Ecclesiæ sæculis fideles servarunt. Cibum semel tantum in die Sole occidente capiebant; & unica hac refectione contenti erant. Quadragesimæ tempore nec ova, neque caseum, nec oleum, nec butyrum comedebant: a vino, omnique potu, quo inebriari possent, abstinebant: balneis non utebantur: ab uxoribus se continebant: aliis permixta temporibus oblectamenta vitabant: carnem denique suam modis omnibus affligebant. Aliis jejunii diebus, quibus femiplena servabantur jejunia, tribus post meridiem horis vescebantur. Cabillonense Concilium de Quadragesimali jejunio loquens ait: *Nullatenus jejunare censendi sunt, si ante manducaverint, quam vesperinum celebretur Officium.* Sanctus Bernardus sermone tertio in Quadragesima inquit: *Hactenus usque ad nonam jejunavimus soli, nunc atque ad vesperam jejunabunt nobiscum simul universi Reges & Principes, Clerus & Populus.*

Y 3 nobi.

nobiles & ignobiles, simul in unum dicitur
pauper.

Tertullianus libro de jejuniis sic loquitur
*Xerophagias observamus, siccantes cibum ab omni
ni carne, & omni jurulentia, & vividioribus
quibusque pomis, ne quid vinositatis vel edam
vel potemus.*

Græci & Armeni hodie quoque eodem per
rigore in Quadragesima jejunant: quem rigorem
soli remittunt, qui graviter ægrotant.

Ab hac disciplina extremis hisce temporibus
Ecclesia valde recessit, fidelium indulgens im-
mitati. Etenim primo prandii hora est immo-
rata, & circa meridiem cibus sumi permittitur.
Deinde vespertina refeccio conceditur. Tunc
vini usus, olei, butyri, ac piscium non impro-
dicatur. Denique nec balnea verantur, nec ma-
trimonii usus; quamvis ab his se continere Ec-
clesia suadeat, quemadmodum suis in hymno
canit:

*Utamur ergo parcius
Verbis, cibus, & potibus,
Somno, joci, & arctius
Perstemus in custodia.*

Hujus abstinentiæ ratio est, quia jejuni-
Quadragesimæ observantia intendit Ecclesia
mo pœnitentiam Christi colere, qui post suum
Baptismum in desertum perrexit, ibique
draginta diebus & quadraginta noctibus jejun-
avit; deinde carnis concupiscentiam minuere,
spiritui caro subdatur, & per intemperantiam

commissa peccata per pœnitentiam expientur. Verum novi quidam Casuistæ novissimis hisce temporibus abstinentiæ rigorem adeo temperant, ut revera jejunium penitus e medio sustulisse videantur.

Primo quoad prandii horam novus Casuista docet, hanc licite anteverri posse, si necessitas aut urbanitas exigat. Addit alius non esse de jejunii substantia statis horis cibum capere; quod si prandium antevertens peccat, peccat solum venialiter.

Quoad ciborum qualitatem ac quantitatem, mox pariter laxitates novi hi Doctores invenere. Si quis, ait Casuista quidam, jejunii die prandens ita escis ventrem implet, ut fames penitus extinguatur, is præcepto vere satisfacit, quamvis legis intentionem eludat, quæ carnem fame coercere intendit. Docet alius, quamdiu quis mensæ accumbat, & comedat, si nulla adest interruptio, hunc jejunium non frangere, quamvis contra sobrietatem peccet.

Docent iidem Auctores, potu jejunium non frangi, quocumque tandem tempore, & quantumcumque quis bibat; posse proinde aliquem mane æque ac meridie aut vespere vinum quantum voluerit & quoties sumere, quin jejunium frangat; quia temporis immemorabilis consuetudo id permittit; & quia potus non ad corporis nutritionem, sed ad sedandam sitim sumitur. Quasi vero sæculi corruptela contra Ecclesiæ leges, ac disciplinam posset præscribere; aut quasi vinum plus revera quam leviores plerique cibi

non nutrirer; & quasi extra controversiam esset prioribus Ecclesiae saeculis Quadragesimo tempore fideles a vino abstinuisse.

Addit Casuista quidam, si quis post praedictum bibit, potest bucellam panis sumere, ne potus sanitati noceat; qui vero neque esuriens neque sitiens ab amico rogatus jejunii die vinum biberet, & paucillum panis, aut bellaria sumeret, non peccaret.

Alius docet, excessum in potu temperantem quidem esse contrarium, at jejunium non temperantem. Concedit, ut aliquid sumatur cibi, quoties bibitur, ne potus noceat; additque quoscumque sumi posse, quibus in Quadragesima vesci licet. Juxta hanc regulam piscium concedere licebit, quoties bibitur; hoc autem pacto quomodo jejunium servabitur?

Quoad personas, quae jejunare tenentur, Casuista quidam excipit non solum operarios, agricolas, caementarios, fabros, omnesque artifices, artificesque; sed omnes etiam, qui se vitis, cordis, & stomachi morbo laborare videntur, aut jejunos dormire non posse. Addit alius, si quis nocte calefieri nequit, quia hoc sanitati nocet, jejunare non tenetur; neque scholaris, qui jejunans capite aegrorat, nec ad studium potest incumbere; neque mulier, qui officiis suis aegre potest vacare, nec homo, qui jejunans difficilius artis suae labores sustinet. Docet praeterea quidam, non teneri maritum jejunare, si ad opus conjugii propter jejunium minus aptus evadat; neque uxorem, si propter

Jejunium pallida, & macra fiat, minusque ma-
gno grata; denique illum ad jejunandum non te-
neri, cui nimis grave molestumque est jejunium:
quasi vero jejunium natura sua minime esset mo-
lestum, nec ideo ab Ecclesia præcipiatur, ut
affligatur caro, & pœnitentiæ opus exercea-
tur (a).

Ulterius alius progreditur, docetque illum,
qui luxuriose cum meretricibus vivendo sanita-
tem suam attrivit, ad jejunandum non teneri,
ut vires suas reparare queat. Post tale parado-
rum alia minora recensere piget, quæ merito
tamen damnantur (b).

CAPUT

(a) Omnes fere istæ laxitates in quinque propo-
sitionibus, quas circa jejunii materiam Alexander
VII. damnavit, summam continentur. Sic enim
habent: *Frangens jejunium Ecclesiæ, ad quod
tenetur, non peccat mortaliter, nisi ex contemptu
vel inobedientia hoc faciat, puta, quia non vult se
subjicere præcepto. Num. 23. Item: In die je-
junii qui sæpius modicum quid comederit, etsi no-
tabilem quantitatem in fine comederit, non frangit
jejunium. Est Num. 29.* Tres residuas propo-
sitiones damnatas commodius postea adducemus.

(b) Illi, qui prioris vitæ excessus seria pœnitentia
retractavit, postea virium debilitas, non secus,
ac alia naturalis infirmitas, involuntaria esse in-
cipit, sicque & inculpabile jejunii impedimentum
evadit. Hinc Author solummodo de eo, cui
prior adhuc consuetudo placet, loqui videtur.